„Кенесары - Наурызбай" жырындағы көркемдеуіш құралдардың қолданылу ерекшеліктері

„Кенесары - Наурызбай" жырының барлығына таныс, көпке белгілі жыр екендігі барлығына мәлім. Еске алатын болсақ, бұл жырда қозғалатын басты проблемалардың бірі - жер мәселесі. Жырда екі батырдың неан аянбай, елі мен жері үшін тер төккендігін анық байқаймыз.

Сонымен қатар, жыр мазмұнынан көркемдеуіш құралдарды ескере аламыз. Кенесары хан Ресей отаршылдығына қарсы тұра білгендіктен, яғни жыр оқиғалары шын өмірден алынғандығын көре аламыз. Жырда ескерілетін жайттарға қарай отыра, жырда теңеу көп кездесетіндігін байқаймыз. Мысалға алатын болсақ, әрбір қазақ баласын, өз ұлына теңейтіндігін ескерсек болады. Яғни, қазақ халқы баласын бөліп, жармай, барлығына өз баласындай көруге дайын екіндігін теңеп көрсеткен. Сонымен қатар, Тоғжарғанның ұлағатынан және де қоғысқа деген дайындығынан, батырлық сөзімдерінен эпитет пен метафораны байқай аламыз. Қазақ-қырғыз қоғысы, бұл жырдың негізі болғандықтан, халықаралық ұстанымдар, ұлттандырық пен қоғысқа дейінгі және қоғыстан кейінгі өмір жалғандығы, теңеле отырып көрсетілген. Салыстыру қабілеттері аса көрнекті орын ала біледі. Оғардың ішінде екі ұлттың салыстырылуы жүреді. Яғни, Кенесары - Наурызбай хандардың ұлт өкілдерімен күресе отырып, әділдікке жету жолын байқай аламыз. Менің ойымша, бұл шығармадағы көркемдеуіш құралдардың қолданылу мақсаттары мен

ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІНІҢ
"ДАРЫН" РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ

ерекшеліктері басым рөл атқарады. Себебі, адам өмірінде негізделе отырып, тұрмыс тіршілік жайт пен адам бойындағы құндылықтарды дәріптеп көрсете өткен. Осынан негізделе отыра, жыр көркемдік бейнеге айнала түскен. Мәтіннен анық ой көрсетілетін тұжырым келтіретін болсам, мен батырлардың жалқына деген жанашырлық қасиеттері көрінерлік тұстарды көрсетер едім. Екеретін жайт, жырда көркемдеуіш құралдардың бірі аллитерация мен ассонанс көп жиі қайталанады. Яғни, жыр шумақтарында дыбыс түрлерінің қатар келуі. Менің ойымша жырда жиі кездесін көркемдеуіш құралдар алар-теңеу, аллитерация және де ассонанс. Ал мазмұндауына тоқталатын болсақ, жырда тек Наурызбай мен Кенесары бейнесі ғана емес, Бұқар жырау және тағы да басқа кейіпкерлер бейнесін көреміз.

Қорытындылай келе, „Кенесары - Наурызбай" жырының көркемдеуіш құралдарының қолданылу аясын көрсете білдік. Жыр көркемдеуіш құралдар оның көркемдік бейнесін айқындыққа көз жеткіздірді. Яғни, көркемдеуіш құралдардың болуына байланысты, автор және кейіпкерлер бейнесі таным баяндалатының байқаймыз. Шығарма тек, көркемдік бейне ала қоймай, мазмұны жағынан да өте қызықтай тұстар қалдырды. Сонымен қатар, көркемдеуіш құралдардың қолданылу аясы тар еместігін көре аламыз. Қорытынды айта, қазақ тілі мен әдебиетінің көркемдік бейнесі мен қолданылу аясы жоғары деген тұжырым ала аламыз.

ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІНІҢ
"БАРЛЫҚ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ"
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ